

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет
економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

Кафедра українознавства

С.К. Ревуцька
П.О. Чевердак

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ВИВЧЕННЯ
ДИСЦИПЛІНИ**

АКАДЕМІЧНЕ ПИСЬМО

Кривий Ріг
2018

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

Кафедра українознавства

С.К. Ревуцька
П.О. Чевердак

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ВИВЧЕННЯ
ДИСЦИПЛІНИ**

АКАДЕМІЧНЕ ПИСЬМО

Затверджено на засіданні
кафедри українознавства
Протокол № 1
від 28 серпня 2018р.

Схвалено навчально-методичною
радою ДонНУЕТ
Протокол № 1
від 11 жовтня 2018 р.

Кривий Ріг
2018

УДК 003.07 – 0.29: 008.1 (072)

Рецензенти:

канд. філол. наук, доцент Шапран Д.П.
канд. пед. наук, доцент Остапенко С.А.

Ревуцька С. К., Чевердак П.О.

Академічне письмо: метод. рек. до вивч. дисц. / С.К. Ревуцька, П.О. Чевердак; М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. українознавства. – Кривий Ріг: [ДонНУЕТ], 2018. – 38 с.

Методичні рекомендації призначені для студентів усіх спеціальностей усіх форм навчання і спрямовані на допомогу в засвоєнні знань та формуванні компетентностей з дисципліни «Академічне письмо», яка впроваджується в українських вишах у межах Проекту сприяння академічній доброчесності в Україні. Подано плани практичних занять, перелік тем для обговорення та завдань до них. Запропоновано рекомендації щодо самостійної роботи студентів, теми наукових доповідей і повідомлень, перелік джерел, рекомендованих для опрацювання.

ББК

© Ревуцька С.К., Чевердак П.О., 2018
© Донецький національний
університет економіки й торгівлі імені
Михайла Туган-Барановського, 2018

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	6
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ПІДГОТОВКИ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ	16
Змістовий модуль 1. Принципи академічної культури та письма	17
Змістовий модуль 2. Академічний текст	22
РОЗДІЛ 3. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ	29
Змістовий модуль 1. Принципи академічної культури та письма	30
Змістовий модуль 2. Академічний текст	32
Питання для підсумкового контролю знань з дисципліни	38

Вступ

У контексті розвитку сучасної наукової думки проблема академічної відповідальності постала особливо гостро. На жаль, звичною практикою для українських студентів стало використання плагіату, порушення авторських прав та залучення негідних, неетичних засобів у навчанні. Саме тому в межах освітніх реформ впроваджується міжнародний Проект сприяння академічній доброчесності в Україні, у межах якого викладається дисципліна «Академічне письмо».

Низький рівень академічної культури студентів пов'язаний з цілим комплексом причин:

- відсутність розуміння учасниками навчального процесу проблеми;
- низька соціальна відповідальність;
- прагнення спростити процес навчання;
- відсутність навичок генерації та реалізації власних ідей;
- недостатній рівень сформованості мовних та мовленнєвих компетентностей, зокрема щодо продукування текстів наукових жанрів.

Усунення цих причин – процес тривалий і має охоплювати всі рівні навчання, починаючи зі школи. Але саме студентський вік є найбільш продуктивним для того, щоб формувати в майбутніх фахівців потребу в самостійному науковому пошуку та в грамотній мовній репрезентації власних науково-дослідницьких результатів.

Сучасне суспільство вимагає активних, творчих і відповідальних фахівців. Саме тому необхідно обговорювати зі студентами наслідки негідної навчальної і професійної діяльності, стимулювати розвиток їх креативності та самостійності, належної мовної освіченості та мовленнєвої вправності.

Дисципліна «Академічно письмо» спрямована на формування академічної доброчесності, роз'яснення особливостей авторських прав та прав інтелектуальної власності, на активізацію креативності студентів та вироблення індивідуального наукового стилю, на формування культури оформлення результатів досліджень. Методичні рекомендації містять вказівки щодо аудиторної та самостійної роботи, індивідуальні та групові завдання за темами дисципліни.

РОЗДІЛ 1.
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни
Обов'язкова / вибіркова дисципліна	Обов'язкова
Семестр	
Кількість кредитів	5
Загальна кількість годин	150
Кількість модулів	2
Лекцій, годин	24
Практичні / семінарські, годин	30
Лабораторні, годин	-
Самостійна робота, годин	96
Тижневих годин для денної форми навчання	
аудиторних	4
самостійної роботи студента	6
Вид контролю	залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: сформувати академічну культуру та навички наукового мовлення, що сприятиме підвищенню якості подальшої навчально-наукової діяльності, допоможе реалізації творчого потенціалу студентської молоді.

Завдання: сприяти дотриманню принципів академічної доброчесності у студентському середовищі; формувати навички усного та писемного наукового мовлення, створення, оформлення та презентації академічних робіт різного типу; прищеплювати відчуття відповідальності та взаємоповаги; навчити працювати з науковими джерелами.

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	усього	У тому числі			
		л	п/с	лаб	срс
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Принципи академічної культури та письма					
Тема 1. Предмет і завдання навчальної дисципліни «Академічне письмо». Принципи академічної культури	16	2	2	0	12
Тема 2. Наукова етика. Академічна доброчесність як запорука якісної вищої освіти.	22	2	4	0	16
Тема 3. Плагіат: виявлення та запобігання	26	4	6	0	16
Разом за змістовим модулем 1	64	8	12	0	44
Змістовий модуль 2. Академічний текст					
Тема 4. Генерація ідей.	22	4	4	0	14

Психологія пізнавальної діяльності. Мовна репрезентація результатів досліджень					
Тема 5. Особливості роботи з інформаційними джерелами різних типів. Цитування та покликання в науковому тексті. Укладання бібліографії	34	6	6	0	20
Тема 6. Оформлення результатів наукового дослідження. Есе: написання та презентація.	30	10	8	0	18
Разом за змістовим модулем 2	86	16	18	0	52
Усього годин	150	24	30	0	96

4. Теми семінарських/практичних/лабораторних занять

№ з/п	Вид та тема заняття	Години
1	Семінар-практикум Предмет і завдання навчальної дисципліни «Академічне письмо». Принципи академічної культури	2
2	Семінар-практикум Академічна доброчесність	2
3	Семінар-практикум Етичний кодекс ученого	2
4	Семінар-практикум Плагіат: виявлення та запобігання	2
5	Практичне заняття Написання есе «Плагіат: причини і засоби запобігання»	2
6	Практичне заняття Технології генерації ідей	2
7	Практичне заняття Мовна репрезентація результатів дослідження	2
8	Практичне заняття Робота з інформаційними джерелами.	2
9	Практичне заняття Правила цитування та покликання в науковому тексті	2
10	Практичне заняття Укладання бібліографії	2
11	Практичне заняття Загальне оформлення результатів наукового дослідження	2
12	Практичне заняття Робота з вихідним матеріалом есе	2
13	Практичне заняття Перше редагування академічного тексту (есе)	2
14	Практичне заняття Самоаналіз готового академічного тексту (есе)	2
15	Практичне заняття	2

5. Індивідуальні завдання

1. Огляд періодичної і монографічної літератури з тем дисципліни, аналіз Інтернет-джерел.
2. Підготовка доповідей із використанням презентацій.
3. Складання структурних схем і таблиць.
4. Підготовка до друку наукових тез і статей.
5. Створення Етичного кодексу студента ДонНУЕТ.

6. Обсяги, зміст та засоби діагностики самостійної роботи

Вид та тема занять	Кількість годин самостійної роботи	Зміст самостійної роботи	Засоби діагностики
Змістовий модуль 1. Принципи академічної культури та письма			
Семінар-практикум Предмет і завдання навчальної дисципліни «Академічне письмо». Принципи академічної культури	12	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури. Аналіз нормативно-правових актів, які регулюють освітній процес. 2. Розгорнуті відповіді на питання. 3. Виконання завдань. 4. Доповіді за визначеними темами. Джерела: 22, 23, 26, 27, 28, 29	Фронтальне та індивідуальне опитування, аналіз виконаних завдань, заслуховування доповідей.
Семінар-практикум Наукова етика.	8	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури. 2. Аналіз Етичних кодексів університетів, Декларації етичних принципів вищої освіти. 3. Розгорнуті відповіді на питання. 4. Виконання завдань. 5. Доповіді за визначеними темами. Джерела: 4, 17, 20, 21, 22, 24, 27	Фронтальне та індивідуальне опитування, аналіз виконаних завдань, обговорення проблемних питань, заслуховування доповідей.
Семінар-практикум Академічна доброчесність як запорука якісної	8	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури. 2. Аналіз Етичних кодексів	Фронтальне та індивідуальне опитування, аналіз виконаних завдань,

вищої освіти		університетів, Декларації етичних принципів вищої освіти. 3. Розгорнуті відповіді на питання. 4. Виконання завдань. 5. Доповіді за визначеними темами. Джерела: 4, 17, 20, 21, 22, 24, 27	обговорення проблемних питань, заслуховування доповідей.
Семінар-практикум Плагіат: виявлення та запобігання	6	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури. Аналіз нормативно-правових актів. 2. Розгорнуті відповіді на питання. 3. Виконання завдань. 4. Доповіді за визначеними темами. Джерела: 7, 8, 9, 10, 12, 18, 19, 20	Фронтальне та індивідуальне опитування, аналіз виконаних завдань, заслуховування доповідей, обговорення юридичного аспекту теми.
Практичне заняття Написання есе «Плагіат: причини і засоби запобігання»	10	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури. Аналіз нормативно-правових актів. 2. Виконання завдань. 3. Написання есе. Джерела: 7, 8, 9, 10, 12, 18, 19, 20	Аналіз і оцінювання виконаної роботи з написання з написання есе
Змістовий модуль 2. Академічний текст			
Практичне заняття Технології генерації ідей. Генерація ідей. Психологія пізнавальної діяльності	7	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури. 2. Розгорнуті відповіді на питання. 3. Виконання завдань. Джерела: 5, 11, 13, 15, 16	Фронтальне та індивідуальне опитування, аналіз виконаних завдань, обговорення проблемних питань.
Практичне заняття Мовна репрезентація результатів досліджень	7	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури. 2. Розгорнуті відповіді на питання. 3. Виконання завдань. Джерела: 5, 11, 13, 15, 16	Фронтальне та індивідуальне опитування, аналіз виконаних завдань, обговорення проблемних питань.
Практичне заняття Особливості роботи з інформаційними джерелами різних типів	6	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури. 2. Розгорнуті відповіді на питання. 3. Виконання вправ і завдань. 4. Розробка рекомендацій щодо роботи з інформаційними джерелами.	Фронтальне та індивідуальне опитування, аналіз виконаних завдань, обговорення та аналіз картотек

		5. Укладання тематичної картотеки Джерела: 1, 2,3, 5, 6, 25	
Практичне заняття Цитування та покликання в науковому тексті	6	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури. 2. Розгорнуті відповіді на питання. 3. Виконання вправ і завдань. 4. Розробка рекомендацій щодо роботи з інформаційними джерелами. 5. Укладання тематичної картотеки Джерела: 1, 2,3, 5, 6, 25	Фронтальне та індивідуальне опитування, аналіз виконаних завдань, обговорення та аналіз картотек
Практичне заняття Укладання бібліографії	8	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури. 2. Розгорнуті відповіді на питання. 3. Виконання вправ і завдань. 4. Розробка рекомендацій щодо роботи з інформаційними джерелами. 5. Укладання тематичної картотеки Джерела: 1, 2,3, 5, 6, 25	Фронтальне та індивідуальне опитування, аналіз виконаних завдань, обговорення та аналіз списку використаних джерел
Практичне заняття Загальне оформлення результатів наукового дослідження	2	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури. 2. Розгорнуті відповіді на питання. 3. Виконання вправ і завдань. Джерела: 2, 5, 14	Фронтальне та індивідуальне опитування, аналіз виконаних завдань.
Практичне заняття Робота з вихідним матеріалом есе	4	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури. 2. Розгорнуті відповіді на питання. 3. Виконання вправ і завдань. Джерела: 2, 5, 14	Фронтальне та індивідуальне опитування, аналіз виконаних завдань.
Практичне заняття Перше редагування академічного тексту (есе)	4	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури. 2. Розгорнуті відповіді на питання. 3. Виконання вправ і завдань. Джерела: 2, 5, 14	Фронтальне та індивідуальне опитування, аналіз виконаних завдань.
Практичне заняття Самоаналіз готового академічного тексту (есе)	4	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури. 2. Розгорнуті відповіді на	Фронтальне та індивідуальне опитування, аналіз виконаних завдань.

		питання. 3. Виконання вправ і завдань. Джерела: 2, 5, 14	
Практичне заняття Презентація академічного тексту (есе)	4	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури. 2. Розгорнуті відповіді на питання. 3. Виконання вправ і завдань. Джерела: 2, 5, 14	Фронтальне та індивідуальне опитування, аналіз виконаних завдань.
Усього:	96		

7. Результати навчання

1.	Дотримання правил академічної доброчесності.
2.	Запобігання плагіату в освітньо-науковому процесі.
3.	Вміння провадження дослідницької роботи та оформлювання її результатів.
4.	Знання інформаційних джерел різного типу та вміння працювати з ними.
5.	Навички створення та презентації наукових текстів.
6.	Знання правил цитування, покликання та бібліографічного оформлення.

8. Форми навчання

Лекційні та практичні заняття, індивідуальна робота, робота в групах, самостійна робота.

9. Методи оцінювання

Залік.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

№ теми практичного заняття	Тестові завдання	Задачі, завдання, кейси тощо	Обговорення теоретичних питань теми	Індивідуальні завдання	ПМК	Сума балів
Змістовий модуль 1. Принципи академічної культури та письма						
Тема 1.		2	1			3
Тема 2.		2	2			4
Тема 3.	2	2	2			6
Тема 4.		2	2			4
Тема 5.		4	1	3	10	18
Разом за	2	12	8	3		35

змістовий модуль 1						
Змістовий модуль 2. Академічний текст						
Тема 6.		1	1	1		3
Тема 7	2	2	2	4		10
Тема 8.		1	2			3
Тема 9.		2	1			3
Тема 10.	2	1	1			4
Тема 11.		2	2			4
Тема 12.		2	1			3
Тема 13.		2		2		4
Тема 14.		2	1	2		5
Тема 15.		5	1	5	15	26
Разом за змістовий модуль 2	4	20	12	14		65
Усього	6	32	20	17	25	100

Відповідно до системи оцінювання знань студентів ДонНУЕТ, рівень сформованості компетентностей студентів оцінюється:
оцінювання протягом семестру: 100 балів – залік.

Загальне оцінювання результатів вивчення дисципліни

Оцінка		
100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	
60-69	E	3, «задовільно»
59-30	FX	2, «незадовільно»
0-29	F	

11. Методичне забезпечення

Комплект навчально-методичних матеріалів для забезпечення і супроводу робочої програми включає:

- сучасну вітчизняну і закордонну навчальну і наукову літературу;
- законодавчі та нормативні документи;
- тематичну добірку матеріалів до завдань;
- комплекти контрольних питань для перевірки знань студентів;
- методичні рекомендації щодо організації самостійної роботи студентів.

12. Рекомендована література

Основна

1. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання: ДСТУ 8302:2015 / Нац. стандарт України. – К.: УкрНДНЦ, 2016. – 16 с. Бондаренко С.В. Авторське право та суміжні права / С.В. Бондаренко. – К.: Ін-т інтел. власн. і права, 2008. – 288 с.
2. Вимоги до оформлення дисертацій та авторефератів дисертацій (розроблено на підставі ДСТУ 3008-95 «Документи. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення») // Бюлетень ВАК України. – К., 2011. – № 9/10. – С. 2–10.
3. Етичний кодекс ученого України [проект]. – К.: Видавничий дім «Академперіодика» НАН України, 2009. – 16 с.
4. Мацько Л.І., Кравець Л.В. Культура української фахової мови: навч. посіб./ Л.І. Мацько, Л.В. Кравець. – К.: ВЦ «Академія», 2007. – 360 с. – (Серія «Альма-матер»).
5. Методичні рекомендації до написання есе / Укл. Шендеровський К.С. / Ін-т масової комунікації при КНУ імені Тараса Шевченка.– К., 2007. – 34 с.
6. Плагіат у студентських роботах: методи виявлення та запобігання: метод. посіб. / за ред. Н.В. Стукало. – Дніпропетровськ: ДНУ імені Олеся Гончара, 2013. – 44 с.
7. Ревуцька С.К. Академічне письмо: конспект лекцій / С.К. Ревуцька. – Кривий Ріг : ДонНУЕТ, 2018. – 81 с.

Допоміжна

8. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження: методологічні поради молодим науковцям / С. У. Гончаренко. – Київ : АПН України, 1995. – 145 с.
9. Гриценко Т.Б. Українська мова за професійним спрямуванням: навч. посіб. / Т.Б. Гриценко. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 624
10. Забіяка І. М. Теоретичні аспекти формування академічної культури студентів в умовах сучасного університету / І. М. Забіяка // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. – 2016. – Вип. 51. – С. 144–150.
11. Еко У. Як написати дипломну роботу: Гуманітарні науки / У. Еко; пер. За ред. О. Глотова. – Тернопіль: Мандрівець, 2007. – 224 с.
12. Женченко М.І. Оформлення публікацій у наукових журналах і збірниках: вимоги стандартів та видавничі реалії (на прикладі наукових видань НАН України) / М.І. Женченко // Наука України у світовому інформаційному просторі. – К.: Академперіодика, 2011. – Вип. 5. – С. 125–136.
13. Інструкція з написання наукової статті [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.morphology.dp.ua/_pub/MORPHO-2013-07-01/13rednns.pdf

14. Как студенту написать первую научную статью. Инструкция / Молодой ученый [Электронный ресурс] – Режим доступа: <https://moluch.ru/information/kak-studentu-napisat-pervuyu-nauchnuyu-statyu-instrukciya/>
15. Кодекси честі у боротьбі за академічну доброчесність – думка професорів Центру академічної доброчесності [Електронний ресурс] – Режим доступа: <https://drive.google.com/file/d/0ByePGdGpHh6WbW9ibE1uNzJxYjg/view?usp=sharing>
16. Колісніченко Е.В. Основи наукових досліджень: конспект лекцій / Е. В. Колісніченко. – Суми : Сумський державний університет, 2012. – 83 с.
17. Лайберг М., Немоловська Т. Списування: український і американський досвід // Прозорість і корупція в системі вищої освіти України: зб. матер. конф. (21–22 листоп. 2002 р., м. Львів) / М. Лайберг, Т. Немоловська. – К.: Таксон, 2003. – (Серія «Вища освіта в сучасному світі»). – С. 269–271.
18. Побіженко В. В. Плагіат, як чинник зниження якості освіти / В. В. Побіженко, І. А. Побіженко // Системи обробки інформації. – 2011. – № 8. – С. 310-313.
19. Потехіна В.О. Інтелектуальна власність: навч. пос. / В.О. Потехіна – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 414 с.
20. Право інтелектуальної власності. За ред. Підпригори П.А., Святоцького О.Д. – К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2004. – 670 с.
21. Право інтелектуальної власності: Акад. курс: Підруч. для студ. вищих навч. закладів / О. П. Орлюк, Г. О. Андрощук, О. Б. Бутнік-Сіверський та ін.; За ред. О. П. Орлюк, О. Д. Святоцького. – К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2007. – 696 с.
22. Рогожа М. М. Етичне регулювання академічного середовища у проблемному полі академічної етики: осмислення механізмів дієвості Бухарестської декларації / М.М. Рогожа // Філософія освіти.– 2014. – № 1. – С. 232-241. [Електронний ресурс] – Режим доступа: http://nbuv.gov.ua/UJRN/PhilEdu_2014_1_15
23. Товканець Г.В. Етика взаємин та етичний кодекс в організаційній культурі вищого навчального закладу / Г.В. Товканець // Професійна освіта: методологія, теорія та технології: зб. наук. праць. – Київ.: Педагогічна думка, 2015. – Вип. 2. – С. 216 – 227.
24. Хоружий Г.Ф. Академічна культура: цінності та принципи вищої освіти / Г.Ф. Хоружий. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2012. – 320 с.
25. Цокур О.С. «Кодекс честі» в системі вищої освіти США / О.С. Цокур // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія «Педагогічні науки». – Черкаси, 2009. – Вип. 150. – С. 57–62.
26. Шліхта Н., Шліхта І. Основи академічного письма: Методичні рекомендації та програма курсу / Н. Шліхта, І. Шліхта. – К., 2016. – 61 с.

Інтернет-ресурси

27. Академічна культура українського студентства: основні чинники формування та розвитку [Електронний ресурс] // Східноукраїнський Фонд соціальних досліджень. – Режим доступу:
http://fond.sociology.kharkov.ua/images/docs/academ_cult/material.pdf
28. Бойченко М.І. Гідність, цілісність і успішність: академічні та громадянські чесноти/ М.І. Бойченко // Філософська думка. – 2014. – № 5. – С. 110-122. -
Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Philos_2014_5_11
29. Закон України «Про вищу освіту» [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/print>
30. Проект сприяння академічній доброчесності в Україні Strengthening Academic Integrity in Ukraine Project – SAIUP – Режим доступу:
<http://www.saiup.org.ua/>

**РОЗДІЛ 2.
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ПІДГОТОВКИ ДО
ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ**

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

ПРИНЦИПИ АКАДЕМІЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА ПИСЬМА

Тема 1. Предмет і завдання навчальної дисципліни «Академічне письмо». Стандарти освітнього процесу

План:

1. Основні характеристики поняття академічного письма.
2. Поняття академічної грамотності та його структура.
3. Критичне мислення.
4. Концепція «персональний процес – практика – публічний продукт» у створенні академічних текстів.
5. Державні стандарти освітнього процесу.

Практичні завдання:

1. Дайте визначення поняттям: *освіта, вища освіта, професійна освіта, інститут, університет, факультет, кафедра, викладач, дидактика.*
2. Що передбачає принцип студентоцентризму в навчальному процесі?
3. Порівняйте провідні принципи вищої освіти в різних країнах. Складіть ТОП-10 кращих вузів світу.
4. Яким чином в освітньому процесі поєднуються принципи гласності та конфіденційності інформації?
5. Поясніть принципи програм подвійного диплому для студентів українських ВНЗ.
6. Визначте переваги та недоліки процесу інтернаціоналізації вищої освіти в Україні.
7. Які нормативні документи регулюють освітній процес в Україні? Положення та стандарти ДонНУЕТ, якими послуговуються учасники навчального процесу.

Теми доповідей:

Переваги та недоліки масовизації вищої освіти.
 Специфіка електронного простору академічного середовища.
 Освітня революція в Україні.
 Студентська ідентичність.

Тема 2. Академічна доброчесність. Етичний кодекс науковця

План:

1. Академічна доброчесність як запорука якісної вищої освіти.
2. Академічна культура: поняття, функції, складові.

3. Академічна нечесність та методи її запобігання.
4. Етичний кодекс ученого.
5. Бухарестська декларація етичних принципів вищої освіти.

Практичні завдання:

1. Опрацюйте Закон України про освіту від 05.09.2017 (ст. 42). Поясніть такі поняття:
 - *академічна доброчесність;*
 - *дотримання академічної доброчесності;*
 - *порушення академічної доброчесності.*
2. Які ще протиправні, аморальні дії у системі освіти можна вважати порушенням академічної доброчесності?
3. Розтлумачте поняття «*академічна відповідальність*».
4. Хто має встановлювати етичні правила діяльності в академічного середовищі?
5. Поясніть принципи етичного моніторингу та аудиту.
6. Чи впливають мотиви вступу та навчання у ВНЗ на дотримання правил доброчесності?
7. Хто та яким чином має популяризувати серед студентів інформацію про академічну доброчесність? Запропонуйте форми роботи з учнями шкіл та студентами ВНЗ, які можна використати з цією метою.
8. Прокоментуйте принципи оцінювання студентів у вашому вузі.
9. Необ'єктивне оцінювання знань студентів є однією з важливих проблем у сучасних ВНЗ. Що, на вашу думку, є більш небезпечним: завищення чи заниження балів? Чому? Як ви ставитесь до принципу: «*На відмінно знає лише Господь Бог, на добре — викладач, студентам же залишається задовільно і незадовільно*»?
10. Як варто поводитись студентові, який став свідком порушень академічної доброчесності?
11. Проаналізуйте особливості боротьби з плагіатом та списуванням у різних країнах.
12. Дослідіть Кодекси честі різних навчальних закладів України.

Теми доповідей:

Проект сприяння академічній доброчесності в Україні – SAIUP.
 Гідність як морально-етична характеристика.
 Творчі запозичення в науці.
 Функції академічної культури.
 Корупція у ВНЗ: правовий аспект.
 Кодекси честі різних наукових товариств.

Тема 3. Плагіат: виявлення та запобігання. Авторське право.

План:

1. Поняття плагіату в Україні та світі. Види плагіату.
2. Зміна поглядів на плагіат.
3. Протидія плагіату.
4. Законодавчий аспект.
5. Огляд програм, які спрямовані на виявлення плагіату.
6. Авторське право. Об'єкти авторського права.
7. Інтелектуальна власність. Правила використання об'єктів інтелектуальної власності.
8. Закони та міжнародні угоди щодо захисту прав інтелектуальної власності.

Практичні завдання:

1. Дайте визначення поняттям: *плагіат, компіляція, фальсифікація, фабрикація, рерайт, реплікація, републікація, псевдонаука.*
2. Порівняйте різні класифікації видів плагіату. Які спільні та відмінні риси ви помітили?
3. Складіть психологічний портрет людини, схильної до плагіату.
4. Викладач кафедри соціології КПІ В.Іщенко наголошує: *«Часто студенти використовують плагіат не тільки в письмових роботах, а також у доповідях, навіть не намагаючись прочитати запропоновану їм літературу, вбивають у гугл якесь ключове слово і переказують перший-ліпший треш, який викинув пошуковик. Навіть у своїх Power-Point презентаціях вони можуть копіювати інформацію цілими абзацами, а потім зачитувати те, що скопіювали, перед аудиторією».* Прокоментуйте ці слова. Чому студенти поведуться саме так і до чого це може призвести?
5. Визначте основні причини поширення випадків плагіату в навчанні.
6. Що таке *«самоплагіат»*? Чому він є недопустимим у науковій діяльності?
7. Проаналізуйте, яким чином з плагіатом борються в різних країнах.
8. Дайте визначення поняттям: *авторське право, інтелектуальна власність, науково-дослідна діяльність, літературна діяльність, патент, товарний знак, торгові марки .*
9. Прокоментуйте основні положення Конвенції про заснування Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ).
10. Складіть класифікації об'єктів авторського права за різними критеріями.
11. Проаналізуйте документи в галузі інтелектуальної власності та авторського права.
12. Визначте роль інтелектуальної власності в сучасному інформаційному суспільстві. Що важливіше: *прибуток конкретного автора чи необмежений доступ суспільства до знань?*

Теми доповідей:

Діяльність Всесвітньої організації інтелектуальної власності.

Паризька конвенція про охорону промислової власності.

Авторське право в науці та мистецтві.

Епідемія плагіату в Україні.

Копілефт: типи, методи, специфіка застосування.

Проблема плагіату в Україні.

Наслідки плагіату в науці.

Діяльність українських антиплагіатних організацій. Відзнака «Академічна негідність року».

Методи боротьби з псевдоавторством.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. АКАДЕМІЧНИЙ ТЕКСТ

Тема 4. Психологія та мовна репрезентація пізнавальної діяльності

План:

1. Генерація ідей: методи та технології.
2. Креативність як ознака професіоналізму.
3. Психологічні особливості студентського віку. Психологія наукової діяльності.

Практичні завдання:

1. Порівняйте індивідуальні та групові методи генерації ідей. Назвіть переваги та недоліки кожного. Які з методів можуть мати як індивідуальний, так і груповий характер?
2. Використовуючи морфологічний метод (розчленування питання на компоненти), спробуйте вирішити такі проблеми:
 - дефіцит коштів для виробництва нового авто;
 - необхідність терміново транспортувати значну кількість товару до іншого міста;
 - відсутність потрібної для виробництва кількості співробітників.
3. Використовуючи метод «мозкового штурму», створіть оригінальну та дієву рекламу таких товарів та послуг:
 - нового програмного забезпечення ;
 - літературного фестивалю у Кривому Розі;
 - послуг маркетолога.
4. Яким чином можна перевірити ефективність задуму? Що робити, якщо ідея виявилась слабкою та недієвою? Наведіть приклади.
5. Чи завжди вартісна ідея знаходить позитивну оцінку суспільства? Чому?
6. Як ви вважаєте, креативність є природженою чи набутою рисою характеру людини? Проаналізуйте рекомендації психологів щодо розвитку творчих нахилів, систематизуйте їх та виділіть ті, які вважаєте найбільш дієвими.
7. Елізабет Гілберт – автор бестселерів «Їсти, молитися, кохати», «Природа всіх речей» – створила книгу «Велика магія», у якій стверджує, що кожна людина має дар творчості, тому варто його використовувати в повсякденному житті. Як ви вважаєте, у чому саме може виявлятися творчість у роботі маркетолога? Чи є місце творчості в щоденних побутових справах?

Теми доповідей:

Творча лабораторія науковця.

Психологічне обґрунтування феномену творчості.

10 геніальних ідей, які спочатку здавались безглуздими.

Тема 5. Робота з інформаційними джерелами. Правила цитування та покликання в науковому тексті. Укладання бібліографії

План:

1. Різновиди інформаційних джерел.
2. Прийоми пошуку та опрацювання інформації різного характеру.
3. Етапи роботи з книгою.
4. Правила цитування та покликання в науковому тексті.
5. Правила бібліографічного опису. Національний стандарт України.
6. Функціональне призначення бібліографії.
7. Бібліографічний пошук. Робота з каталогами.
8. Електронні бібліографічні каталоги та бази даних.

Практичні завдання:

1. Дайте визначення поняттям: *інтернет, екстранет, база даних, ідентифікація, абстрагування, конкретизація, порівняння, моделювання, аналіз, синтез, формалізація, алгоритмізація, інформаційний менеджмент.*
2. В університетській бібліотеці оберіть 5 книг одного тематичного спрямування. Здійсніть попереднє ознайомлення. Проаналізуйте назву, автора, видавництво, місто та час видання, зміст, анотацію. Які висновки про це джерело ви можете зробити на основі зазначеної інформації?
3. Одним із варіантів опрацювання інформації є створення тематичних карток. Яким чином краще оформлювати такі картки та систематизувати їх?
4. Опрацюйте декілька різних джерел (3-6) на одну з тем; створіть картотеку (10-20 карток) та презентуйте результати свого дослідження, спираючись на виписки.
 - «Критерії розвитку креативності»
 - «Основи тайм менеджменту»
 - «Найвагоміші чинники, які впливають на якість сну»
 - «Чи є доцільним переведення годинників в Україні?»
 - «Особливості українського книжкового ринку»
5. Сьогодні одним із популярних джерел інформації є ЗМІ. Але не секрет, що часто різні телеканали та сайти новин по-різному можуть подавати одну й ту ж інформацію. Від чого залежить кут зору на певну проблему? Як у таких умовах вирахувати достовірну інформацію? Перегляньте декілька сайтів, каналів, друкованих видань і знайдіть відмінності у висвітленні однієї і тієї ж новини.
6. Спробуйте поглянути на запропоновані питання з позиції різних телеканалів. Опишіть кожну новину кількома реченнями, враховуючи

тематику та спрямування ЗМІ: «1+1», «Перший міський», «Рудана», «Неймовірно, але факт», «XSPORT», «Флора та фауна».

Новини:

- «У Кривому Розі відкривають найбільший в Україні зоопарк»
 - «Абітурієнти з найвищими балами ЗНО вступили до ДонНУЕТ»
 - «Кривий Ріг знаходиться на останньому місці серед міст, у яких порушують правила дорожнього руху»
 - «Студенти ДонНУЕТ стали ініціаторами акції «Мое місто – чисте місто!»
 - «У Кривому Розі завершився фестиваль джазової музики»
 - «Дослідження показали, що 98% українських студентів ніколи не займались плагіатом»
 - «Спонсори з Німеччини виділили три мільйони доларів на фінансування наукових розробок криворізьких студентів»
7. Опрацюйте запропоновані статті. Напишіть есе, у якому висловіть свою думку стосовно проблеми академічної недоброчесності. У своєму творі використайте фрагменти статей, оформлюючи їх у вигляді цитат.
- Р. Гурак «Про плагіат та антиплагіаторів» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://pedpresa.ua/168344-ruslan-gurak-pro-plagiat-ta-antyplagiatoriv.html>
 - І. Єгорченко «Плагіат – загроза державній безпеці» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://theukrainians.org/plagiat-zagroza-derzhbezpetsi/>
 - Т. Коваленко «Плагіат: види та відповідальність» [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.ndiiv.org.ua/Files2/2014_4/6.pdf
 - Стан і проблеми боротьби з плагіатом в українській освіті [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/plagiat-8be00.pdf>
 - О. Штефан «Деякі аспекти прояву плагіату» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.inprojournal.org/wp-content/uploads/2016/11/oshtefan416.pdf>
8. Прокоментуйте кожну із зон бібліографічного опису. Проаналізуйте опис літературних джерел будь-якого наукового періодичного видання.
9. Які існують способи побудови списку використаних джерел? Від чого залежить вибір одного з них? Назвіть переваги та недоліки кожного.
10. Яким чином відшукати джерела, які будуть корисними для певного наукового дослідження? Назвіть ваші особисті методи пошуку потрібної літератури.
11. Змодельуйте фрагменти різних видів бібліотечних каталогів.
12. Створіть невеличку картотеку з дисципліни «Академічне письмо». Доберіть 10 джерел за темами курсу та зробіть їх бібліографічний опис на окремих картках.

Теми доповідей:

Розвиток бібліографії у світі
Розвиток бібліографії в Україні

Огляд документів, якими регулюються особливості бібліографічного опису
 Біобібліографія
 Бібліографознавство

Тема 6. Загальне оформлення результатів наукового дослідження. Есе: написання та презентація

План:

1. Культура наукової мови.
2. Науковий стиль: особливості, функції, підстили, жанри. Структура наукового тексту.
3. Граматичні та лексичні риси наукового стилю. Специфічні мовні засоби.
4. Синтаксис наукового тексту.
5. Загальні рекомендації щодо технічного оформлення.
6. Скорочення у роботі.
7. Правила переносу тексту.
8. Розташування таблиць, ілюстрацій тощо.
9. Нумерація сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, малюнків тощо.
10. Підготовка та написання есе.
11. Презентація результатів дослідження.

Практичні завдання:

1. Дайте визначення поняттям: *фахова мова, анотування, конспект, реферат, автореферат, наукова робота, монографія, дисертація, стаття, тези, рецензія, підручник, посібник, хрестоматія, практикум.*
2. Яка з функцій наукового стилю є, на вашу думку, найважливішою. Відповідь обґрунтуйте.
3. Як ви ставитесь до пуризму в науковому мовлені? Навіщо використовувати іншомовну термінологію, якщо більшість понять мають питому українські назви?
4. Яким чином співвідносяться поняття «термін» та «професіоналізм»?
5. Доберіть українські відповідники до таких термінів: *аномалія, лінгвістика, асиміляція, деградація, дистриб'ютор, директива, дифтонг, інфляція, еквівалент, епістолярій, ліміт, консенсус, девальвація, дискусія, інтернаціональний, інертний, іманентний, коаліція, конфронтація, консолідація, ліквідація, маклер, модернізація, преференція, паритет, ротація, спічрайтер, стагнація.*
6. Які мовні кліше використовуються для текстового зв'язку в науковому стилі? Чи всі вони є рівнозначними?
7. Чого слід уникати в науковому тексті?

8. Як у наукових текстах реалізується закон мовної економії?
9. Напишіть критичний відгук та анотацію на статтю з вашої спеціальності.
10. Доберіть приклади кожного підстилю наукового стилю, продемонструйте мовні особливості кожного з них.
11. Напишіть невеличкі статті про біоритми людини у власне науковому та науково-популярному стилях.
12. Оберіть будь-який добре відомий вам підручник, науковий посібник, хрестоматію тощо та напишіть до нього власний вступ. Проаналізуйте послідовність розділів у цьому підручнику. Чим аргументоване розташування структурних елементів?
13. Чи відрізняється структура наукових текстів різних жанрів? Наведіть приклади.
14. Які структурні елементи обов'язково має містити стаття, яку подають до друку? Зазвичай окремим файлом разом зі статтею надсилають відомості про автора. Напишіть про себе основну інформацію, яку можна було додати до вашої наукової статті чи тез.
15. Створіть перелік вимог до наукового тексту, розмістіть їх у порядку пріоритетності.
16. Об'єднайтеся у пари. Учасник 1 має створити науковий текст (обсягом 3-5 сторінок) на одну із запропонованих тем. Учасник 2 на основі цього тексту моделює усну доповідь з презентацією. Потім слід помінятися ролями. Проаналізуйте результати експерименту. Чи вдалося Учаснику 2 розставити акценти таким чином, як їх бачив автор тексту? Чи легко було адаптувати текст до усного виголошення?

Теми:

- «Основи фінансової грамотності»
- «Аспекти продуктивної навчальної діяльності студента»
- «Правила природокористування»
- «Творча лабораторія письменника / художника / музиканта»
- «Найпопулярніші хобі сучасної молоді»
- «Проблеми української освіти»
- «Мистецтво гармонійного співіснування у суспільстві»
- «Психологічний аспект творчої самореалізації»
- «Як розпочати власну справу?»
- «Найцікавіші стартапи сучасності»
- «Правила корпоративної етики»
- «Чи можуть співіснувати великі гроші та чиста совість?»

17. Чому рекомендованим шрифтом для наукового тексту є саме TimesNewRoman? Перегляньте наступні приклади та проаналізуйте специфіку сприйняття.

1	Інформаційні ресурси – це сукупності інформаційних матеріалів –
2	документів і масивів інформації у формі публікацій, наукових звітів,

	електронних записів (баз даних).
3	Структурною одиницею інформаційного ресурсу є науковий документ,
4	тобто матеріальний об'єкт, який містить науково-технічну інформацію
5	і призначений для її збереження і використання.

18. У якому документі варто перевіряти скорочення для українських наукових текстів?

19. Розшифруйте скорочення: *с., р., вид., ст., НЗ, СУМ, т., ТЕО, ІВ, ІБПВ.*

20. Чи виникли варіанти у їх тлумаченні? З чим це пов'язано та як цього можна уникнути?

21. Від чого залежить вибір ілюстрацій до певної інформації? Оберіть декілька наукових та художніх друкованих джерел та проаналізуйте наявний там ілюстративний матеріал, обсяг, особливості його розміщення.

22. Проведіть невеличке опитування (7-10 запитань) серед студентів вашого курсу на одну з тем, проаналізуйте результати та оформіть їх у невелику доповідь з ілюстраціями, таблицями та діаграмами. Під час оформлення матеріалів зважайте на правила підпису та нумерації різних компонентів. Підготуйте усний виступ та презентацію.

Теми:

- «Мотиви навчання у ВНЗ»
- «Плани щодо майбутньої професійної діяльності»
- «Особливості підготовки до сесії»
- «Харчові звички»
- «Дотримання особистого режиму»
- «Фінансова незалежність»
- «Життєві пріоритети»
- «Ставлення до сучасної екологічної ситуація»
- «Залежність від соціальних мереж»
- «Ставлення до спорту»
- «Особистий саморозвиток»
- «Вподобання у музиці»

Теми доповідей:

Історія розвитку наукового стилю у світі.

Українські лінгвісти, які досліджують наукове мовлення.

Методики ведення конспекту.

Структура та види анотацій.

РОЗДІЛ 3.
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ
РОБОТИ СТУДЕНТІВ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ПРИНЦИПИ АКАДЕМІЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА ПИСЬМА

Тема 1. Предмет і завдання навчальної дисципліни «Академічне письмо». Стандарти освітнього процесу

Джерела: 22, 23, 26, 27, 28, 29

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на практичному занятті.
2. Підготуйте презентацію з теми «Найкращі навчальні заклади України».
3. Підготуйте огляд нормативних документів, що регулюють питання вищої освіти в Україні.

Тема 2. Академічна доброчесність. Етичний кодекс науковця

Джерела: 4, 17, 20, 21, 22, 24, 27

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на практичному занятті.
2. Підготуйте презентацію з теми «Етичний кодекс ученого».
3. Створіть Етичний кодекс студента ДонНУЕТ.

Тема 3. Плагіат: виявлення та запобігання

Джерела: 7, 8, 9, 10, 12, 18, 19, 29

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на практичному занятті.
2. Підготуйте презентацію з тем «Об'єкти інтелектуальної власності», «Правовий аспект питання плагіату».
3. Зробіть огляд програм, які спрямовані на виявлення плагіату. Створіть авторські тексти з економічної та морально-етичної тем, та перевірте їх в різних програмах. Порівняйте результати.
4. Виконайте тести:
 1. Об'єкти інтелектуальної власності є результатами:
 - А. фізичної діяльності
 - Б. духовно-емоційної діяльності
 - В. розумової діяльності
 - Г. усі відповіді правильні
 2. Конвенція про заснування Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ) була укладена
 - А. 14 липня 1967 р. у Стокгольмі
 - Б. 20 березня 1883 р. у Парижі

В. 14 грудня 1900 р. у Брюсселі

Г. 9 червня 2006 р. у Києві

3. Що з перерахованого належить до об'єктів інтелектуальної власності?

А. художні твори

Б. комп'ютерні програми

В. бази даних

Г. усі відповіді правильні

4. Фізична особа, творчою працею якої створюється об'єкт права інтелектуальної власності, – це

А. об'єкт права інтелектуальної власності

Б. суб'єкт права інтелектуальної власності

В. генератор права інтелектуальної власності

Г. жодної правильної відповіді

5. Протягом якого терміну (згідно з українським законодавством) діє авторське право на твір?

А. протягом життя автора

Б. протягом 70 років із дня публікації твору

В. протягом 70 років після смерті автора

Г. протягом життя автора та 70 років після його смерті

6. Яким документом охороняється авторство певного винаходу чи інновація?

А. патентом

Б. товарним знаком

В. торговою маркою

Г. постановою

7. Хто НЕ належить до первинних суб'єктів права інтелектуальної власності?

А. автор художнього твору

Б. родичі автора твору

В. винахідник нового приладу

Г. співавтор винаходу

8. Що з цього належить до суспільних надбань?

А. твори В. Шекспіра

Б. переклад творів В. Шекспіра Д. Павличком

В. п'єса за творами В. Шекспіра

Г. підручник з літератури з творами В. Шекспіра

9. Охорона яких саме прав здійснюється відносно людей, які допомагають авторові розповсюдити його витвір, поширити його творчий чи науковий доробок?

А. охорона авторських прав

Б. охорона суспільних прав

В. охорона комерційних прав

Г. охорона суміжних прав

10. Привласнення результатів чужих досліджень без вказівки авторства – це

А. плагіат

Б. піратство

- В. контрафакція
- Г. здирництво

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

АКАДЕМІЧНИЙ ТЕКСТ

Тема 4. Психологія та мовна репрезентація пізнавальної діяльності

Джерела: 5, 11, 13, 15, 16

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на практичному занятті.
2. Підготуйте презентацію з теми «Наукова творчість у ВНЗ».
3. Напишіть есе на одну з тем:
 - «Натхнення та наполеглива робота у творчості»
 - «Нове – це добре забуте старе»
 - «Як знайти власний творчий стиль?»
 - «Сила ідеї»

Тема 5. Особливості роботи з інформаційними джерелами різних типів. Цитування та покликання в науковому тексті. Укладання бібліографії

Джерела: 1, 2, 5

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на практичному занятті.
2. Підготуйте презентацію з тем «Особливості оформлення текстових та ілюстративних покликань», «Специфіка роботи бібліографа».
3. Розробіть рекомендації студентам вашого ВНЗ щодо роботи з різноманітними інформаційними джерелами.
4. Виконайте тестові завдання:
 1. Який зі знаків ніколи не використовується у бібліографічному описі?
 - А. :
 - Б. ()
 - В. =
 - Г. #
 2. Основною функцією бібліографічного опису є
 - А. ідентифікація

Б. номінація

В. періодизація

Г. інформування

3. Яке з джерел оформлено правильно?

А. Коренівський Д. Г. Дестабілізуючий ефект параметричного білого шуму в неперервних та дискретних динамічних системах / Коренівський Д. Г. – 111 с – Київ : Ін-т математики, 2006.

Б. Матяш І. Б. Діяльність Надзвичайної дипломатичної місії УНР в Угорщині : історія, спогади, арх. док. / І. Матяш, Ю. Мушка. – Київ : Києво-Могилян. акад., 2005. – 397, [1] с. – (Бібліотека наукового щорічника "Україна дипломатична" ; вип. 1).

В. Акофф Р. Л. Идеализированное проектирование: как предотвратить завтрашний кризис сегодня. Создание будущего организации / Акофф Р. Л., Магидсон Д., Эддисон Г. Д. // пер. с англ. Ф. П. Тарасенко /// Днепропетровск : Баланс Бизнес Букс, 2007. – XLIII, 265 с.

Г. Проблеми обчислювальної механіки і міцності конструкцій – збірник наукових праць / науковий редактор В. І. Моссаковський. – Дніпропетровськ : Навч. кн., 1999. – 215 с.

4. Бібліографічному опису підлягають

А. усі опубліковані та неопубліковані документи на певних носіях

Б. лише друковані видання

В. джерела, які були надруковані у великих видавництвах

Г. інформація з книг, періодичних видань, каталогів

5. Якою мовою переважно роблять бібліографічний опис джерела?

А. мовою, якою написано джерело

Б. мовою, якою написані матеріали, у яких джерело використовується

В. англійською мовою

Г. мовою, якою забажає автор опису

6. В описі вказується

А. ціна видання

Б. інформація про обсяг типографічного тиражу

В. ISBN

Г. видавництво

7. Оберіть правильну послідовність елементів опису

А. автор, назва твору, кількість сторінок, рік видання

Б. рік видання, назва твору, автор, кількість сторінок

В. назва твору, автор, рік видання, кількість сторінок

Г. автор, назва твору, рік видання, кількість сторінок

8. Загальнодоступність, безкоштовні, можливість використання у будь-який час – це ознаки

А. консультаційних послуг бібліотекаря

Б. бібліотечних картотек

В. друкованих бібліотечних каталогів

Г. електронних бібліотечних каталогів

Тема 6. Загальне оформлення результатів наукового дослідження. Есе: написання та презентація

Джерела: 1, 2, 3, 5, 6, 25

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на практичному занятті.
2. Підготуйте презентацію з тем «Табу для наукового стилю», «Особливості письмового та усного наукового тексту», «Правила технічного оформлення курсової та дипломної роботи».
3. Розгляньте призначення та види плану. Опрацюйте наукову статтю з вашої спеціальності та зробіть за нею питальний, тезовий, цитатний та складний комбінований плани.
4. Підготуйте доповідь з вашої спеціальності (5-8 сторінок) та оформіть її за правилами.
5. Виконайте тестові завдання:
 1. Яка група лексики зовсім позбавлена емоційного забарвлення?
 - А. професіоналізми
 - Б. терміни
 - В. просторічна лексика
 - Г. конфесійна лексика
 2. Яка з конструкцій може бути використана в науковому стилі?
 - А. розгляньмо питання
 - Б. розглянуте питання
 - В. розглянуто питаннячко
 - Г. гляньте на питання
 3. Яка з перерахованих ознак не є характерною для наукового мовлення?
 - А. предметність і ясність
 - Б. точність і лаконічність
 - В. метафоричність і багатозначність
 - Г. узагальненість понять і явищ
 4. Словники, енциклопедії та каталоги належать до
 - А. науково-довідкової літератури
 - Б. науково-навчальної літератури
 - В. науково-популярної літератури
 - Г. науково-інформативної літератури
 5. До великих жанрів наукового мовлення належить
 - А. реферат
 - Б. стаття
 - В. рецензія
 - Г. жодної правильної відповіді

6. Завдяки використанню характерних синтаксичних конструкцій та засобів міжфразового зв'язку досягається

- А. доказовість тексту
- Б. об'єктивність тексту
- В. лаконічність тексту
- Г. логічність тексту

7. Який жанр належить до науково-популярного підстилю?

- А. навчальний посібник
- Б. стаття в журналі
- В. підручник
- Г. критична стаття у збірнику

8. У якому рядку всі слова є термінами?

- А. писемність, філологія, лінгвістика
- Б. наука, дисертація, монографія
- В. функція, навантаження, втома
- Г. молекула, корінь, уподібнення

9. Для наукового мовлення НЕ є характерними

- А. безособові речення з присудком, який виражений дієсловами на -но, -то
- Б. висловлення думки від І особи однини
- В. складні синтаксичні конструкції
- Г. написання складних кількісних та дробових числівників цифрами

10. Який жанр належить до науково-навчального підстилю?

- А. тези
- Б. монографія
- В. лекція
- Г. резюме

Питання для підсумкового контролю знань з дисципліни

1. Які принципи лежать в основі діяльності ВНЗ?
2. Якими нормативними документами регулюється процес вищої освіти в Україні?
3. Що передбачає принцип студентоцентризму в навчальному процесі?
4. Яким чином в освітньому процесі поєднуються принципи гласності та конфіденційності інформації?
5. У чому суть інтернаціоналізації вищої освіти в Україні?
6. Що таке «студентська ідентичність»?
7. Якими є основні положення Бухарестської декларації етичних принципів вищої освіти? Чи є схожі декларації в Україні?
8. Які методи запобігання академічної нечесності існують?
9. У чому суть академічної доброчесності?
10. Які права та обов'язки є у студентів? Якими документами це підтверджується?
11. Хто має встановлювати етичні правила діяльності в академічного середовищі?
12. Поясніть принципи етичного моніторингу та аудиту
13. Що має бути в основі Етичного кодексу честі ДонНУЕТ?
14. Які закони регулюють права інтелектуальної власності в Україні та світі?
15. Розкажіть про діяльність Всесвітньої організації інтелектуальної власності.
16. Які методи боротьби с плагіатом є найбільш дієвими?
17. Завдяки яким програмам можна вирахувати плагіат у студентській роботі?
18. Що таке «самоплагіат»? Чому він є недопустимим у науковій діяльності?
19. Протягом якого терміну та на яких умовах діє авторське право на твір?
20. Якими документами охороняється авторство певного винаходу чи інновація?
21. Розкажіть про технології генерації ідей.
22. Яким чином можна перевірити ефективність задуму? Що робити, якщо ідея виявилась слабкою та недієвою?
23. Назвіть етапи роботи з книгою під час пошуку та організації інформації.
24. Як ви ставитесь до пуризму в науковому мовленні?
25. Які мовні кліше використовуються для текстового зв'язку в науковому стилі?
26. Як у наукових текстах реалізується закон мовної економії?
27. Чи відрізняється структура наукових текстів різних жанрів?
28. Які структурні елементи обов'язково має містити стаття, яку подають до друку?
29. Які особливі обов'язки мають один перед одним співавтори наукових текстів?
30. Навіщо робити бібліографічний опис джерел?

31. Назвіть переваги та недоліки електронних бібліографічних каталогів.
32. Назвіть основні правила оформлення наукових текстів.
33. Чому іноді виникають проблеми в тлумаченні скорочень у тексті? Як цього уникнути?
34. Від чого залежить вибір ілюстрацій до певної інформації?
35. Назвіть основні елементи бібліографічного опису джерела.
36. Назвіть види академічних текстів.
37. Назвіть особливості есеїстичного стилю.
38. Схарактеризуйте жанрові та структурні особливості есе.
39. Назвіть етапи підготовки та написання есе.
40. Які критерії оцінювання есе?

Навчальне видання

*Ревуцька Світлана Казимирівна, к.філол.н., доцент кафедри
Чевердак Поліна Олександрівна, асистент*

Кафедра українознавства

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
З ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ
АКАДЕМІЧНЕ ПИСЬМО

Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського
50005, Дніпропетровська обл.,
м. Кривий Ріг, вул. Трамвайна, 16.